

Inledning

Vänsterpartiet värdesätter den lokala och folknära demokratin mycket högt. På många sätt är kommunerna fundamentet i den vardagliga demokrati som utövas i landet och det är därför av stor vikt att kommunallagen garanterar alla medborgare en effektiv, likvärdig och rättsäker service. Vänsterpartiet vill understryka vikten av att vi har en kommunallag som sätter invånaren och den anställde i fokus. Alla invånare ska mötas av en kommunal administration som sätter den enskildes behov i främsta rummet, som solidariskt fördelar personalens arbetsuppgifter över en personalstyrka stor nog att klara de utmaningar som uppstår i vardagen.

Historisk bakgrund

Sedan 1980-talet har den kommunala styrningen och administrationen såväl som all offentlig verksamhet förändrats i drastisk fart. I takt med att den nyliberala vågen har svept över hela Europa har också lagstiftningen och de folkägda verksamheterna förändrats. Begreppet "New Public Management" har spridit sig som ett gift genom all offentlig verksamhet med ökade krav på marknadsanpassning, effektivitet och likformighet.

Denna anpassning av offentlig verksamhet så att den mer efterliknar privat har inneburit stora svårigheter för kommunerna. Värst har personalen drabbats som med minskade resurser för verksamheterna och ökade krav på lönsamhet hela tiden dubbelbesträffats. I ett allt mer stressigt arbetsklimat och med en stadigt växande arbetslöshet har personalens möjlighet till medbestämmande successivt försämrats.

Parallellt med marknadsanpassningen av kommunernas verksamheter har också privata vinstdrivande alternativ tillåtit etablera sig inom några av kommunernas mest grundläggande verksamheter. Detta har på ett mycket negativt sätt påverkat kommunernas ekonomi eftersom pengar som var avsatta för verksamheten istället plockas ut i vinst av ägarna.

Försök med majoritetsstyre

I utredarens förslag till ändringar i kommunallagen finns ett avsnitt som berör kommunstyrelsen sammansättning. I förslaget framgår det att utredaren föreslår att en försöksverksamhet ska bedrivas under mandatperioden 2018-2022 i de kommuner som så önskar där endast den styrande majoriteteten tillsätter platser i kommunstyrelsen. Vänsterpartiet i Tyresö motsätter sig detta förslag då det skulle innebära omfattande ingrepp i oppositionens möjligheter till insyn i våra demokratiska församlingar. Även om utredaren

am

föreslår att detta bara ska kunna införas med 2/3 majoritet i fullmäktige så ser Vänsterpartiet att det finns en allt för påtaglig risk att detta missbrukas i kommuner med en för tillfället stark majoritet. Vänsterpartiet Tyresö vill framhålla vikten av att alla partier, förutsatt att de uppnår en viss storlek eller deltar i ett valtekniskt samarbete, ges möjlighet att delta i kommunstyrelsens arbete eftersom det underlättar ett mer effektivt maktskifte om majoriteten i den berörda kommunen ändras.

Styrning och uppföljning av verksamhet i egen regi

Vänsterpartiet Tyresö vill framhålla vikten av att de privata utförarna i välfärden som endast är ute efter att göra vinst helt och hållet förbjuds, samt att det finns en statlig utredning som har i uppdrag att utarbeta ett sådant regelverk. Dessa olika välfärdsföretag har en negativ påverkan på kommunernas ekonomi eftersom nödvändiga resurser går från vidare utveckling av verksamheten till privata vinster. Kommuninvånare som efterfrågar olika välfärdstjänster är inte att betrakta som kunder på vilken marknad som helst. Den enskildes behov måste stå i fokus, inte lönsamheten.

Vänsterpartiet i Tyresö ser också kritiskt på den allt större administrativa bördan som följer med de fortsatta privatiseringarna av kommunens verksamhet. Det är vår önskan att personalens arbetsbörda tas i beaktande när antalet program och dess omfattning ska regleras som rör privata utförare i välfärden.

Vänsterpartiet har tidigare föreslagit en grundlagsändring som skulle innebära ett större skydd för det som är gemensamt ägt. Denna grundlagsändring skulle betyda att det krävs beslut om 2/3 majoritet eller ett mellanliggande val för att en privatisering ska kunna genomföras av det folkägda. Även om grundlagsändringen förstås skulle innebära lagändringar bortom kommunallagen så anser vi det vara av stor vikt att även dessa större förändringar tas i beaktande för att kunna utforma en kommunallag för framtiden.

De anställda

Vänsterpartiet i Tyresö ser att det finns behov av att ytterligare demokratisera kommunerna som arbetsgivare. De anställdas rätt till medbestämmande och inflytande borde kunna regleras bättre i lag. Även om andra lagstiftningar träder i kraft vad det gäller de kommunanställdas villkor anser vi att kommunallagen bättre kan främja de anställdas intressen.

Generella arbetsmiljöförbättringar, så som införandet av 6-timmars arbetsdag är i huvudsak en politisk fråga som bör diskuteras och förankras i riksdagen, men vi anser det ändå inte vara omöjligt för utredaren att föreslå att en viss typ av försöksverksamhet med förkortad arbetstid regleras i kommunallagen under kommande mandatperiod 2018-2022, åtminstone bör detta närmare utredas.

B am

En kommunallag i bättre samklang med EU-rätt

Utredaren skriver under detta avsnitt att kommuner och landsting i den mån de verkar på en marknad ska agera konkurrensneutralt. Vänsterpartiet Tyresö vill tydliggöra att detta inte alltid är möjligt eller önskvärt för kommunerna. Antagandet om att det vore önskvärt med konkurrensneutralitet mellan näringsliv och kommuner bygger på att dessa båda aktörer har samma intressen, vilket förstås inte stämmer.

Näringslivet arbetar efter andra principer och på andra villkor än det offentliga. Det kan vara önskvärt med investeringar och åtgärder som gynnar det offentliga eftersom detta kan medföra en stor samhällsvinst för medborgarna även om det innebär att konkurrensneutraliteten sätts ur spel.

Vad det avser kommunernas anpassning till EU-rätt vill vi åter igen påminna utredaren om att det är viktigt att detta inte medför en allt för stor administrativ börda för personalen. Enkla och effektiva system och en god rådgivning är av stor vikt för att undvika detta.

Ökad medlemskrets

Vänsterpartiet i Tyresö ser kritiskt på utredarens förslag om utvidgad medlemskrets så att den också omfattar juridiska personer som bedriver näringsverksamhet från fast driftsställe i kommunen samt ideella föreningar som har en styrelse i den berörda kommunen. Dels anser vi inte att utredaren tillhandahåller tillräckliga argument för att den sådan reform krävs, och dels är vi osäkra på om reformen faktiskt innebär några konkreta förbättringar. Sannolikt kommer den kommunala administrationen att öka och vi befarar att gränsdragningarna i vissa fall kan bli svåra.

För Vänsterpartiet Tyresö,

Marcus Obligado

TILLSAMMANS
FÖR ETT
SOLIDARISKT
TYRESÖ

93

Am